

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до
розділу II Порядку створення зон митного контролю»

I. Визначення проблеми

Законом України від 22 серпня 2024 року № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» внесено низку змін до Митного кодексу України (далі – Кодекс), зокрема:

статтю 4 Кодексу доповнено поняттям «авторизований об'єкт» – це об'єкт, утримувачем якого є підприємство, якому надано таку авторизацію:

на застосування спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням»;

на застосування транзитного спрощення «статус авторизованого вантажовідправника», «статус авторизованого вантажоодержувача», передбаченого Конвенцією про процедуру спільного транзиту;

на застосування транзитного спрощення «статус авторизованого вантажовідправника МДП», «статус авторизованого вантажоодержувача МДП»;

на експлуатацію митного складу;

на експлуатацію складу тимчасового зберігання;

статтю 122 Кодексу доповнено частиною сьомою, якою визначено типи зон митного контролю, що створюються на територіях митних складів. Так, частина території митного складу закритого типу, митного складу відкритого типу I, митного складу відкритого типу II, на якій знаходяться товари під митним контролем, щодо яких виконуються митні формальності, є тимчасовою зоною митного контролю. При цьому на митному складі відкритого типу III (склад митного органу) утворюється постійна зона митного контролю;

частиною третьою статті 201 Кодексу визначено, що на час виконання митних формальностей, які передбачають доступ посадових осіб митних органів на територію авторизованого об'єкта підприємства, частина території такого об'єкта, на якій знаходяться товари під митним контролем, щодо яких виконуються такі митні формальності, є тимчасовою зоною митного контролю;

главу 64 Кодексу щодо відкриття та експлуатації вантажного митного комплексу виключено, у зв'язку з цим поняття «вантажний митний комплекс» в Кодексі відсутнє.

Зазначені зміни направлено на створення зон митного контролю (далі – ЗМК) тільки на час здійснення митними органами необхідних митних формальностей, що сприятиме уніфікації митних формальностей, зменшенню часу їх проведення та оптимізації механізму зберігання товарів під митним контролем.

Діючий Порядок створення зон митного контролю, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 22 травня 2012 року № 583, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 червня 2012 року за № 879/21191 (далі – Порядок № 583), не відповідає нормам Кодексу та не використовує у повному

Державна митна служба України
№ 1/17-08/5.1/2814 від 01.05.2025
Підписувач Звягінцев Сергій Борисович
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000350E31003446DE00
Дійсний з 16.01.2025 14:48:24 по 14.01.2027 14:48:24

обсязі наявних інструментів для прискорення митних формальностей та підвищення їх ефективності.

Отже, визначену проблему пропонується вирішити шляхом прийняття наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до розділу II Порядку створення зон митного контролю», у якому надати опис типів ЗМК та визначити місця і умови їх створення.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання*	+	

Врегулювання зазначених питань не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами;

чинного регуляторного акта, оскільки він містить застарілі положення та не відповідає актам вищої юридичної сили.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є:

дотримання норм Кодексу зі змінами, внесеними Законом України від 22 серпня 2024 року № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу»;

приведення положень Порядку № 583 у відповідність до положень актів вищої юридичної сили;

створення сприятливих умов для розвитку міжнародної торгівлі за рахунок уніфікації митних формальностей, які здійснюються митними органами.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання*

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання. Водночас

	зазначена альтернатива не відповідає нормам Кодексу
Альтернатива 2	Прийняття проєкту наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до Порядку створення зон митного контролю» (далі – проєкт регуляторного акта/наказу)

* Інших альтернативних способів досягнення основної мети, ніж прийняття зазначеного регуляторного акта не існує.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Положення чинного нормативно-правового акта ґрунтуються на нормах актів вищої юридичної сили, які на сьогодні є неактуальними. Отже, держава може мати витрати у зв'язку з можливим поданням суб'єктами господарювання звернень до суду щодо невідповідності норм наказу Міністерства фінансів України законодавству України
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта дасть змогу усунути невідповідність між положеннями чинного нормативно-правового акта та актів вищої юридичної сили. Створить сприятливі умови для розвитку міжнародної торгівлі за рахунок уніфікації митних формальностей, які здійснюються митними органами	Додаткові витрати відсутні

3. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Проект регуляторного акта не впливає на сферу інтересів громадян.

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	833	1489	129	0	2451
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	34%	60,8%	5,2%	0%	100%

*Кількість суб'єктів господарювання визначена на підставі реєстрів, що ведуться митними органами і включають суб'єктів господарювання які:

надають послуги із транспортування товарів, що знаходяться під митним контролем і переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередач, або здійснюють таке транспортування безпосередньо;

отримали авторизацію: на експлуатацію митного складу; на експлуатацію складу тимчасового зберігання; на застосування спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням»; на застосування транзитного спрощення «статус авторизованого вантажовідправника», «статус авторизованого вантажоодержувача», передбаченого Конвенцією про процедуру спільного транзиту; на застосування транзитного спрощення «статус авторизованого вантажовідправника МДП», «статус авторизованого вантажоодержувача МДП».

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Виконання суб'єктами господарювання положень нормативно-правового акта, який не відповідає Митному кодексу України, може привести до додаткових витрат бізнесу, зокрема витрат, пов'язаних із захистом своїх прав у суді (щодо неправомірності положень акта). Мінімальна ставка судового збору за подання позовної заяви майнового (немайнового) характеру для юридичних осіб становить 3 028 грн. Отже, якщо 1% суб'єктів господарювання, на які поширюватимуться зміни, що необхідно внести для регулювання, звернуться до суду, витрати тільки на подання позовної заяви становитимуть – 72 672 грн (24х3 028)

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта дасть змогу усунути невідповідність між положеннями чинного нормативно-правового акта та актів вищої юридичної сили. Сприятиме прискоренню здійснення контрольних процедур та оптимізації механізму зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем	Витрати суб'єктів господарювання орієнтовно становлять 58 824 грн (у тому числі 55 728 грн – витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва та 3 096 грн – витрати суб'єктів господарювання малого підприємництва (24 грн (0,5 год)х129 суб'єктів господарювання). Ці витрати є одноразовими і пов'язані виключно із ознайомленням суб'єктів господарювання зі змінами, що вносяться регуляторним актом. Витрати для одного суб'єкта господарювання становлять 24 грн (час ознайомлення становить 0,5 год, кількість суб'єктів господарювання – 2451)

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Виконання суб'єктами господарювання великого і середнього підприємництва положень нормативно-правового акта, який не відповідає Митному кодексу України, може привести до додаткових витрат бізнесу, зокрема витрат, пов'язаних із захистом своїх прав у суді (щодо неправомірності положень акта). Мінімальна ставка судового збору за подання позовної заяви майнового (немайнового) характеру для юридичних осіб становить 3 028 грн. Отже, якщо 1% суб'єктів господарювання, на які поширюватимуться зміни, що необхідно внести для регулювання, звернуться до суду витрати тільки на подання позовної заяви становитимуть – 69 644 грн (23х3 028)
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва орієнтовно складуть 55 728 грн. Ці витрати є одноразовими і пов'язані виключно із ознайомленням суб'єктів господарювання зі змінами, що вносяться регуляторним актом. Витрати для одного суб'єкта господарювання складають 24 грн (час ознайомлення складає 0,5 год, суб'єктів господарювання – 2 322)

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання, визначених у розділі II цього аналізу регуляторного впливу, оскільки неправомірні витрати можуть понести як держава, так і суб'єкти господарювання
Альтернатива 2	4	Прийняття регуляторного акта надасть можливість повною мірою досягнути цілей державного регулювання (проблема, визначена у розділі I цього аналізу регуляторного впливу більше існувати не буде) та створить сприятливі умови для розвитку міжнародної торгівлі за рахунок уніфікації митних формальностей, які здійснюються митними органами

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні. Залишаючи діюче регулювання без змін, проблема залишається невирішеною	Держава та суб'єкти господарювання можуть отримати витрати на розгляд справ у суді, пов'язаних із невідповідністю норм чинного наказу з актами вищої юридичної сили	Є найгіршою, оскільки на відміну від альтернативи 2 не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання. Витрати можуть виникнути, як у держави, так і у суб'єктів господарювання
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта дасть можливість усунути невідповідність між положеннями чинного нормативно-правового акта та актів вищої юридичної сили	Витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва складають 55 728 грн. Ці витрати є мінімальними і пов'язані виключно з ознайомленням змін, що вносяться регуляторним актом	Є найбільш оптимальною на відміну від Альтернативи 1, оскільки дає змогу досягнути поставлених цілей державного регулювання. Відбудеться оптимізація механізму створення ЗМК, уніфікація умов зберігання товарів під митним контролем

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива 1 є неприйнятною. У разі її обрання проблема залишається невирішеною	Можуть вплинути зміни у законодавчій базі (потрібно буде вносити відповідні зміни до акта) та події непереробної сили, пов'язані, зокрема, з воєнним станом
Альтернатива 2	Альтернатива 2 дає можливість повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання	Можуть вплинути зміни у законодавчій базі (потрібно буде вносити відповідні зміни до акта) та події непереробної сили, пов'язані, зокрема, з воєнним станом

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта та практична реалізація його положень.

Підготовленим проектом регуляторного акта передбачається врегулювати питання приведення у відповідність чинного нормативно-правового акта до норм актів вищої юридичної сили шляхом внесення відповідних змін до Порядку № 583, зокрема:

додати опис для постійних та тимчасових ЗМК;

уточнити переліки місць та умови створення постійних і тимчасових ЗМК.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

Для впровадження регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості та інших зацікавлених осіб про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення у засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Досягнення цілей регуляторного акта не передбачає додаткових організаційних заходів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Регуляторний акт стосується інтересів держави, суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не очікується.

Додаткові витрати на адміністрування регулювання для органу державної влади не передбачаються, а тому витрати згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблялись.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного

органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких впливає проблема, не перевищує 10 відсотків.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не обмежується в часі, що є достатнім для розв'язання проблеми і досягнення цілей державного регулювання.

Зміна положень регуляторного акта, строку його дії чи втрата ним чинності можлива у разі зміни правових актів, на виконання вимог яких розроблено регуляторний акт.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

1. Додаткових надходжень до держбюджету та місцевих бюджетів не передбачається, оскільки норми регуляторного акта не запроваджують нових обов'язкових платежів.

2. Дія регуляторного акта поширюється на 2 451 суб'єкта господарювання, зокрема, які:

надають послуги із транспортування товарів, що знаходяться під митним контролем і переміщуються трубопровідним транспортом та лініями електропередач, або здійснюють таке транспортування безпосередньо;

отримали авторизацію на експлуатацію митного складу, експлуатацію складу тимчасового зберігання, на застосування спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням», на застосування транзитних спрощень «статус авторизованого вантажовідправника», «статус авторизованого вантажоодержувача», «статус авторизованого вантажовідправника МДП» або «статус авторизованого вантажоодержувача МДП».

3. Розмір коштів і часу, що витратимуться суб'єктами господарювання у зв'язку з виконанням вимог акта – за перший рік 58 824 грн, за п'ять років – 58 824 грн (припущено, що кожен суб'єкт господарювання витратить 0,5 год на ознайомлення лише в перший рік).

4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання оцінюється як високий. Проект регуляторного акта та прийнятий наказ буде розміщено на відомчому вебсайті Міністерства фінансів України в мережі «Інтернет» для отримання пропозицій та зауважень громадськості.

Після прийняття регуляторний акт буде оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України і офіційному вебпорталі парламенту України в мережі «Інтернет» та опубліковано у засобах масової інформації відповідно до законодавства.

5. Додаткові показники результативності регуляторного акта :

кількість звернень митних органів до Держмитслужби щодо проблемних питань реалізації положень регуляторного акта (передбачається 2 звернення на рік);

кількість звернень суб'єктів господарювання до митних органів щодо проблемних питань реалізації положень регуляторного акта (передбачається 5 звернень на рік);

кількість порушень митних правил за статтею 468 Митного кодексу України щодо порушення режиму зони митного контролю (передбачається 1 порушення митних правил на рік).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» стосовно регуляторного акта буде здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись на підставі статистичних даних.

Базове відстеження результативності акта буде здійснюватися у I кварталі 2026 року.

Повторне відстеження результативності акта буде здійснюватися у I кварталі 2027 року.

Виконавцем заходів з відстеження результативності дії регуляторного акта є Міністерство фінансів України на підставі статистичних даних, отриманих від Державної митної служби України.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення не врегульованих та/або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін до регуляторного акта.

**В. о. Голови Державної
митної служби України**
_____ 2025 р.

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ